

ARESTAREA

14 mai 1959

Arestarea a venit tot atât de neașteptat ca un cutremur. Părea o zi ca toate celelalte, nimic nu anunța nenorocirea. Locuiam de o lună într-un apartament mare, aveam camera mea la ultimul etaj, așa cum îmi promisese tata, pe Bulevardul 1848, la numărul 12, în centrul Bucureștiului, la doi pași de borna din curtea Bisericii Sfântul Gheorghe, care marca kilometrul zero. Tata plecase la biserică, mama se apucase de curățenie, iar eu mă pregăteam să mă duc la școală. De când ni se dăduse voie nouă, celor din ultimul an, să renunțăm la uniformă, nu mai ieșeam din sacou. Am mai verificat o dată manualele și caietele puse de cu seară în servietă, nu erau multe. Terminaserăm tezele, mediile erau în mare parte încheiate, mai aveam două săptămâni până la examenul de maturitate. I-am promis mamei să vin la timp la masă și am ieșit în stradă.

Lumea se grăbea, ca întotdeauna, să ajungă la serviciu. Nu m-am dus la trecerea de pietoni, am traversat bulevardul în fugă în diagonală, așa cum făceam în fiecare dimineață, și m-am dus la chioșc să cumpăr un ziar. N-am mai apucat. Doi indivizi m-au prins de brațe și un al treilea m-a întrebat dacă sunt Teodorescu Alexandru. Am zis că da. M-au săltat și m-au băgat într-o Pobedă neagră, pe bancheta din spate, între ei. Mi-au pus ochelari de metal și mi-au ținut capul aplecat. Mașina a demarat.

Așa a început calvarul. De la o secundă la alta, lumea în care mă simțeam iubit, protejat, dispărea, lăsând în urma ei un

gol. Existența mea dependentă de părinți, școală și prieteni era mult prea fragilă ca să reziste la un asemenea cataclism. Eram pierdut. Simțeam cum frica mă paralyzează. Sigur că mă gândisem că aș putea fi arestat, dar una e să te gândești, și alta e să fii arestat! Brutalitatea celor trei securiști nu prevestea nimic bun. Mă îngrozea necunoscutul. Mă aflam pe un teren străin, ostil. Instinctiv m-am gândit la părinți și prieteni, la Florentina, la Cyrus. Eram o primejdie pentru ei.

Nu știam cât timp trecuse, nu mai percepeam scurgerea lui. Aveam impresia că mașina se învârte în cerc. Din cauza ochelarilor de metal, nu vedeam afară. Îmi doream din toată inima să fiu tare, ca să nu fac rău nimănui. Aveam să-mi fac din această dorință regula de aur, punctul de sprijin ca să nu mă pierd în necunoscut. Mașina a luat-o pe o stradă la vale și a parcat într-un garaj. M-au dat jos și am luat liftul. Când mi-au scos ochelarii, mă aflam într-un birou cu o masă, câteva scaune și un cuier cu stativ. Eram la Miliția Capitalei. Au tăbărât pe mine cu pumnii. Începuse ancheta.

Seara, m-au suit împreună cu ceilalți colegi într-o dubă și ne-au dus la Uranus. M-au percheziționat, mi-au luat amprentele, m-au fotografiat și au făcut inventarul obiectelor confiscate. La urmă, m-au dus în celula 133, tot cu ochelarii de metal la ochi. Sergentul mi-a comunicat regulamentul: nu aveam voie să mă întind pe pat în timpul zilei, stingerea era la ora zece seara, deșteptarea la cinci dimineața, trebuia să dorm cu mâinile deasupra păturii. Celula nu avea geam și un bec ardea în permanență. Nu eram singur, împărțeam încăperea cu un student de la Arte Plastice. Era tot atât de tăcut sau prevăzător ca și mine, și n-am vorbit deloc. Ne-am spus doar noapte bună când s-a dat stingerea, dar n-am putut dormi. Ne-au trezit încontinuu ca să ținem brațele la vedere, deasupra păturii.

A doua zi, pe 15 mai, am fost scos la interogatoriu. Mi-am pus singur ochelarii. Milițianul care m-a condus m-a băgat într-o cameră și mi-a spus să mi-i dau jos. În dreptul geamului zăbrelit se afla un birou, lângă ușă, o măsuță și un scaun. M-a ținut în picioare până a venit anchetatorul. Încercam zadarnic să mă liniștesc, nu reușeam să-mi dezlipesc privirea de pe biroul pe care erau înșirate coli de hârtie, un stilou și un baston de cauciuc! A intrat anchetatorul, un țigan înalt, slab, părul negru, ochii mari, negri, încercănați, sprâncenele stufoase, buzele groase, vineții. Era în civil, dar milițianul i s-a adresat cu „tovarășe locotenent major“. A trebuit să-mi spună de două ori să stau jos, atât eram de tulburat. Când m-am așezat pe scaun, mi-am dat seama că și acesta, și masa erau prinse în podea.

Anchetatorul a făcut ordine în hârtii și a început interogatoriul. El întreba, eu răspundeam și el scria. Primele întrebări se refereau la datele mele personale: numele, pronumele, data și locul nașterii... Răspundeam fără să mă uit la el, de teamă să nu mă trădeze ochii.

— Apartenența politică?

— ???

— Ai fost în UTM?

— Da.

Eram deja fost membru UTM. Verificau totul: profesia, situația *familiară*, originea socială, decorații, la ce armată am făcut serviciul militar etc. N-am uitat ultimele două întrebări: „Dacă a participat în bande, în organizații contrarevoluționare?“, „Dacă a fost judecat, când, din ce cauză, de cine și la ce pedepse a fost condamnat?“ – erau ca o pregătire pentru ce mă aștepta.

Anchetatorul s-a sculat în picioare, s-a uitat cercetător la mine, a luat bastonul de cauciuc și s-a apropiat încet, amenințător. Nu m-a lovit, doar a izbit masa, dar am înțeles mesajul.

— Bă, să nu mă minți! Spune, bă, ce activitate ai desfășurat împotriva ordinii sociale!

Primul interogatoriu a durat trei ore. Când a terminat de scris, mi-a adus foile și mi-a cerut să iscălesc pagină cu pagină. Am citit procesul-verbal cu mare atenție. Întrebările referitoare la datele personale erau tipărite, greșelile nu îi aparțineau. Îl chema Blidaru Gheorghe, anchetator penal de securitate din M.A.I. – Direcția de Anchete Penale. N-am uitat surprinzătoarea formulare a primei întrebări: „Arată dumneata ce activitate potrivnică ordinii sociale din R.P.R. ai desfășurat?” Mă simțeam ca un animal de circ adus în arenă să arate ce a învățat. El nu mă acuza de nimic, eu trebuia numai să vorbesc, avea el grijă să-mi reformuleze răspunsul ca să sune ca o învinuire.

— Eu n-am spus asta. Nu semnez!

— Ce-ai zis?! Unde mă-ta crezi că ești, bă?!

Din doi pași, Blidaru a fost lângă mine. Prima oară m-a „prelucrat” cu palmele, apoi cu bastonul de cauciuc. A transpirat făcând tot posibilul să mă „dreseze”. Scenele acestea nu apar în „procesul-verbal de interogator”. Nicio amenințare, nicio jignire, nicio tăbăcire a obrazilor mei. Ancheta nu lăsa urme compromițătoare.

În următoarele două săptămâni, nu m-au mai scos la anchetă. M-am obișnuit repede să primesc porția de mâncare prin vizetă, să fiu urmărit prin ochiul ei zi și noapte, să nu văd alt chip decât pe cel al studentului și să fiu sculat din somn ca să țin mâinile deasupra păturii. Nu vorbeam. Când nu ne gândeam la nenorocirea noastră, ne uitam la pereți, la tavan, unde

bănuiam că ascunseseră microfoane. O dată pe săptămână primeam ciorbă de burtă. Păstram bucățile, le puneam între cojile de turtoi și ne făceam un sandvici de zile mari.

La al doilea interogatoriu, anchetatorul a schimbat tactica. Întreba, eu răspundeam, el își lua notițe. Când am fost adus din nou, peste alte două săptămâni, mi-a cerut să semnez procesul-verbal de data trecută. Întrebările erau în esență aceleași, răspunsurile mele erau însă completate, reformulate, în așa fel încât să nu pot contesta nicio acuzație: „recunoșteam“ că am fost „recrutat“ în organizația „contrarevoluționară“ Frontul Eliberării Naționale, că purtam discuții „dușmănoase“ la adresa regimului democrat-popular. Am protestat, deși știam că e inutil, împotriva folosirii cuvântului „element“ pentru colegii mei. Odată prins în roțile mașinăriei Securității, nu aveai scăpare. În al treilea proces-verbal, nu mai era vorba de manifestele multiplicare și răspândite de noi, ci de „fițuici contrarevoluționare“. Eram bun de dus la proces.

În celula noastră a fost adus comandorul Ștefan Eftimie. Era plin de pungulițe. De la el am aflat că anii de închisoare ai unui deținut se cunosc după numărul de sarsanale. Tot el ne-a spus cum să ne petrecem timpul: învățând! Într-o zi, când s-a întors de la interogatoriu, ne-a zis:

— Să vă păzească Dumnezeu să aveți de-a face cu căpitanul Enoiu, Marele Anchetator!

Credeam că ancheta era lucrul cel mai greu de suportat. M-am înșelat. M-au sculat noaptea. M-am îmbrăcat în grabă, în vreme ce comandorul mi-a șoptit: „Îți dau drumul!“ Mi-au pus ochelarii, dar tot zăream câte ceva. Învățasem să țin ochii închiși, iar după ce îmi puneau ochelarii, îi deschideam. Milițianul care mă însoțea mă izbea de pereți, mă zorea, răcnea la mine. Pe un culoar, s-a deschis o ușă și am recunoscut vocea lui

Piți, colegul meu de clasă, urla de durere! Ușa era capitonată. M-au băgat în camera următoare, unde mă aștepta un ancheta-tor. Pe masa dinaintea lui stătea un pistol. A urlat la mine:

— Cum ai omorât milițianu’?!

A venit Enoiu:

— A recunoscut?

M-au scos din pumnii lui și m-au dus în camera cu ușa capitonată. În fața mea, trei ofițeri în uniformă, nemișcați, în spatele lor, o structură de lemn, iar pe perete, vâne de bou, bastoane de cauciuc și răngi. La stânga mea, două brute: o namilă cu umeri lați și fără gât, cu mânecile cămășii suflecate, și lângă el, un monstru de un metru, gol până la brâu, cu păr pe față și pe corp. Bestia cu capul mic îndesat între umerii vânjoși a făcut un pas spre mine. Am încercat să-l evit, dar brațele lui transpirate m-au prins și, în clipa următoare, eram deja întins pe podea, imobilizat. Dihania de pitic mi-a tras pantalonii și chiloții până la genunchi. Unul dintre ei m-a acoperit cu un cearșaf ud. Un ofițer mi-a ordonat să strâng pumnii, să-i pun unul peste altul, să-mi sprijin bărbia pe ei și să mă uit la el. Era oare doctorul închisorii? Când eram gata pentru tortură, a sosit și căpitanul Enoiu. M-a întrebat din nou:

— Cum ai omorât milițianu’? N-a așteptat răspunsul, a ordonat imediat: 25 de lovituri!

Cei doi torționari, așezați de-o parte și de alta, au început să mă bată cu vânele de bou. Nu mă mișcam, de frică să nu-mi atingă vreun organ. După câteva lovituri, mijlocul și fesele îmi erau ca anesteziate. La a șaptesprezecea lovitură, înnebunit de durere, de urletele torționarilor și de întrebarea năucitoare „Cum ai omorât milițianu’?”, m-am auzit strigând:

— Săriți, americani! Veniți!

Brutele au fost atât de surprinse, încât s-au oprit din bătaie. Primul care și-a revenit a fost tot Enoi, care a urlat:

— Ce-ai zis!? Paștele mă-tii, *ți-arât* eu „americani“. Încă 25 de lovituri!

Torționarii și-au reluat ritmul. Gâfâiau. Vâna de bou groasă era urmată de cea subțire care mă teroriza cu șuieratul ei, secondat de o durere ascuțită, pătrunzătoare, pe care o simțeam direct în creier. Icneam la fiecare lovitură. M-a apucat un tremur de necontrolat. Capul mi-a căzut de pe pumn, izbindu-se de podea. Nu-mi amintesc drumul de întoarcere, dar când am deschis ochii, l-am văzut pe comandor care mă aștepta în celulă cu cearșaful meu ud. A fost o noapte de chin. Nu puteam sta nici jos, nici pe spate!

După câteva zile, am fost scos să citesc dosarul și să iscălesc că nu am alte declarații și completări de făcut și nici de formulat vreo cerere. Am semnat. Nu voiam altceva decât să scap din ghearele lor cât mai repede, dar nu m-au lăsat până n-am citit și ultima pagină din dosar.

Studentul s-a îmbolnăvit grav. Vomita, avea febră mare, aiura. Trei zile mai târziu, când l-au scos din celulă, era mai mult mort decât viu. Nu l-au mai adus înapoi. I s-a tras de la sandviciuri. A vrut să-și prelungească plăcerea și și-a dozat bucățile de burtă să-i ajungă pentru câteva zile. Era iulie. În celula fără geam era o căldură insuportabilă. Comandorul îl sfătuisese să mănânce burta repede, se altera ușor, dar el nu-l crezuse.

PROCESUL

Uranus, Tribunalul Militar Negru Vodă, 21 august 1959

Mi-au adus haina și un fier de călcat. Mergeam la proces! Ne-au dus cu duba la Tribunalul Militar. Când am intrat în sala plină, m-am uitat după ai mei. Le-am văzut pe mama, pe sora mea Felicia și, lângă ele, pe Florentina! Am fost atât de tulburat, încât abia atunci când procurorul a spus: „elemente dușmănoase, fii de mic-burghezi...“, mi-am dat seama că tata nu e în sală. N-am mai urmărit rechizitoriul. Auzeam ca prin vis: „elemente certate cu cartea“, „fițuici contrarevoluționare“, „discuții dușmănoase“, „reeducare“. Folosea același limbaj ca și anchetatorul. La urmă, a cerut pedepse exemplare de la 15 la 25 de ani! Au urmat avocații noștri. Judecătorul le-a atras atenția să nu vorbească mai mult de cinci minute. Am fost atent la pledoaria lor. Cereau circumstanțe atenuante din cauza vârstei, a lipsei noastre de discernământ, a influenței pe care Ică, premiantul școlii, o avea asupra celorlalți. Am fost revoltat când unii avocați au vorbit despre „fițuicile contrarevoluționare“ ale membrilor organizației. Toți au cerut pedepse moderate.

Ultimul cuvânt! Tot cinci minute! Comandorul avusese grijă să mă avertizeze. Întâi povestise o anecdotă și, ca să fie sigur că înțelesesem, îmi spusese direct că fiecare cuvânt îmi poate mări pedeapsa, ceea ce li s-a întâmplat într-adevăr lui Noni și Paul. Eram în boxă, păzit de soldați înarmați, și nu aveam voie să mă uit în sală, dar le știam acolo pe mama, pe sora mea, pe Florentina, și prezența lor îmi dădea curaj. Când

procesul s-a încheiat, aproape că mi-a părut rău. Numai gândindu-mă la despărțire și mă cuprindea disperarea. M-am pomenit cu Florentina lângă mine. Se strecurase printre soldați și venise să-mi dea curaj. Aproape că am uitat de tot și, pentru câteva clipe, am fost fericit. Un soldat a obligat-o să se îndepărteze de boxa condamnaților. O revedere scurtă, ca un vis. Ne-au scos din sală și ne-au urcat în dubă.